

Historische anekdotes

Wiskundeconferenties zijn vaktechnisch niet aan mij besteed. Mijn hoofd is veel te langzaam om de snelle informatie van een voordracht te verwerken. Het interessantste zijn de gesprekken bij de koffie of de lunch en wat dan altijd bij mij blijft hangen zijn historische anekdotes. Pierre Arnoux vertelde mij eens dat hij ging luisteren bij een college van zijn broer Mathieu, hoogleraar Middeleeuwse geschiedenis. Mathieu sprak over de betekenis van Fibonacci voor de opbloei van de Italiaanse economie. “Dat was een interessant college, we hebben wat gemeen, want ik werk aan de rij van Fibonacci”, zei Pierre tegen zijn broer. “Wat is de rij van Fibonacci?”, vroeg Mathieu. Leonardo van Pisa introduceerde de decimale notatie en de moderne boekhouding in Europa. Dat gedoe met die konijnen is een speeltje voor wiskundigen.

Van David Leslie hoorde ik waarom hij had besloten om zijn studie materiaalkunde eraan te geven. “Het was allemaal veel te empirisch.” Duizend jaar geleden kwamen wapensmeden erachter dat je veel betere zwaarden kon maken door het gloeiende staal te dopen in de urine van een ezel. Een smid was een zwaard aan het maken en toen piste zijn ezel er bij toeval overheen. Dat zwaard werd veel scherper en sterker dan normaal. Sindsdien hield elke smid een ezel en voerde het beest tomaten, want dat had die allereerste ezel ook gegeten. Eeuwenlang volgden wapensmeden deze methode, zonder uit te zoeken wat er nu essentieel was in

het proces. “Je hebt geen ezel nodig en die tomaten zijn helemaal onzin. Toen ben ik wiskunde gaan studeren”, besloot David.

Rostislav Grigorchuk vertelde mij dat tsaar Peter de Grote geen Rus was. Toen hij terugkwam uit Zaandam was hij een kop groter geworden, sprak Russisch met een accent, en zijn hond moest niets van hem weten. Hij was een heel ander mens geworden. “Jullie hebben onze Peter ingewisseld voor een Hollander.” Zou Vladimir Poetin dat weten? De Russische president is ook een liefhebber van geschiedenis en spiegelt zich graag aan Peter de Grote. Toen zijn dochter nog in Voorschoten woonde (in de Krimwijk) kwam Poetin regelmatig langs en is er meermalen gespot in de Albert Heijn. Ook Poetin ziet er heel anders uit sinds hij in Nederland is geweest en schijnt veel roekelozer te zijn geworden. Zou onze geheime dienst hem hebben ingewisseld? Bij kale mannen is dat immers niet zo moeilijk. Welke gewetenloze schurk er ook in het Kremlin zit, de wereld is nog lang niet van hem af. Er komt voorlopig geen einde aan de oorlog in Oekraïne. Onze collega's in Kyiv en Oezjhorod beschrijven hoe zij, zo goed en zo kwaad als het kan, de wiskundeafdelingen draaiend proberen te houden. ☞